

OLLE MINNS 80 ÅR MED SKIDÅKNING

Ett liv fyllt av vördnad för och kärlek till skidåkning. Över 80 vinttrar med skidor. Olle Rimfors har varit och är än en man som genom sina gärningar fått många, många svenskar att lära sig åka skidor.

"Kungen lärde sig åka på mitt kommando"

På väggen hänger en bild av en yngre Rimfors, kanske kring de 40. Ett vitt leende mot kameran och i häck pose i tidens skidmode: baskor, kort jacka och långbyx. Ja, en yngre, eftersom Olle kommer att fylla 88 år 1994.

Hans liv har varit att träna. Ännu går han en runda varje dag, eller "skubbar", som han själv säger.

- Det har jag gott mig fan på att jag ska göra, pastår han.

Två kilometer blir det varje gång och ordentligt går han, "som en militär". Major står det bakom Olles namn i telefonkatalogen. Under de 35 åren som fältjägare i Östersund gjorde han karriär, och de gärningar som eftervärlden nu förvaltar och minns är också de idéer som kom att betyda en hel del för skidutbildningen inom det militära.

Ett liv av träning och fysisk aktivitet. Förmodligen är det en av anledningarna till att Olle Rimfors som 97-åring lever ensam i sitt hem i Ullån i Åre. Varje dag hälsar hemhjälpnen på, men annars reder han sig själv. Visst är kroppen skröplig, men minnet sviker inte och fortfarande kan han höja rösten på rätt ställe. Officersreservisten i och i hasande bassar på en kaserngård skulle nog rycka upp sig om major Rimfors fick riva i.

- 1914 kom jag till Kungliga Jämslands fältjägarregementet, och det var inte kattsitt!

TELEMARKSKIDOR FRÅN KRISTIANIA

Fastan kan ligga i sin säng i kammarn, lite trött på den sena eftermiddagen, blir rösten hög och ivrig när han delger oss sina minnen.

De första skidorna av telemarktyp som hans far köpte i Kristiania och turerna med dem. Sa kring uppvägtråden utanför Örebro, målas upp för oss. Olle var med sina skidåker ett något ovanligt inslag i den näriska landskapsbilden ett par år in på det nya sekel. Det var inte många som begagnade sig av detta färdmedel, åtminstone inte för nöjes skull.

- En och annan torkdjävle åkte skidor, minns Olle.

Olle skidåker kom emellertid att bli mer omfattande och dristiga och snart blev han distriktsmästare i backhoppling. Örebro hade som mittpunkt mellan Kristiania och Stockholm lockat till sig arrangering och intresset för den nya idrotten spred sig.

När hans militära bana tog sin början vid infanteriregementet i Östersund, växte också det fram som så småningom en mängd och mycket kom att ligga bakom en stor del av den svenska skidskolan.

Olle Rimfors, den legendariske skidläraren, lever fortfarande ensam i den stuga han byggde på 30-talet i Ullån, Åre. Foto: Peter Edvinsson.

Olles färdigheter gav honom ansvaret för fältjägarernas skidträning. De dittills knapphändert skidburna infanteristerna fick se uppfinningar och förbättringar av skidmaterial och tillhörande utrustning. Bland annat försåldes "Rimforsvallen" av partiförsäljare E.M. Björnsson i Östersund. Det var en valda som då stod "utom all konkurrens såväl vid tävlingslopp som vid fjäll- och turistfärd", enligt reklamen.

UPPFINNARE AV RIMFORSPULKAN

Många fjällfarare vintertid, som väljer att använda pulka, är nog bekant med "Rimforspulkan". Det är Olles kanske mest kända konstruktion som kom sig av hans, på yrkets vägnar, myckna vistande i de jämtländska gränsvärderna. Av samerna lärde han sig att gräva biavack, men han ansåg också att en pulka att ligga i skulle vara bäst. Rimforspulkan är lång och smal, en normaläng man får lätt plats i den.

När Olle senare utbildade sig vid Gymnastiska centralinstitutet (dåvarande GIH), lärde han känna Sigge Bergman, nu 87 år, en man som än i dag har en stark röst och för en evigt, synes det, pågående skiddebat, främst i tidningen Svensk Skidsport.

Dessa två herrar, Rimfors och Bergman, hyste samma genuina intresse för skidåkning och ville naturligtvis förkovra sig. Och var gjorde man det på 1930-

talet om into i St Anton! Där var Hannes Schneider den allenarådande ledstjärnan i allt nytt som skedde på den alpina fronten. St Anton var den betaste orten för utförsåkare och det stora provet som skidåkare av rang genomgick var naturligtvis Kandaharstörloppet.

- Vi ville se hur österrikarna bar sig åt, berättar Olle.

Hemma i Sverige hade telemarksvängen varit dåtidens "skibums" (heltidsskidåkare) enda uttrycksmedel. Men bilder och rykten talade om att annat var på gång. Kristiansavängen vann terräng, en mer parallell sväng som dock hade sina svagheter. I Österrike hade tävlingsåkarna utvecklat sin teknik ytterligare, vilket Rimfors och Bergman snabbt blev varse.

PEDAGOGISKA SKIDBÖCKER

Besöket i St Anton resulterade i, förutom vidgade vyer, en bok: "Slalom och störtlopp" (1935) som gavs ut som en bilaga till "På skidor" 1938. Detta var den tredje av lika många under huvudrubriken "Handbok i skidåkning", varav Olle Rimfors var medförfattare till två.

"Terränglöppning" (1931 Dyhölen, Rimfors) och "Skidlöppning i fjällen" (1932 Dyhölen) heter de andra. I "Slalom och störtlopp" genomgås de nya tävlingsidrotterna på skidor mycket noggrant. I första kapitlet hänger sig författarna åt en ingående analys av, och förslag till vilka ord i det svenska språket som bäst läm-

par sig att distigera de olika grenar, slalom och störtlopp, som vid denna tid hade blivit ett faktum även i Sverige.

Med språklig korrekthet penetreras varje detalj i skidteknikens hemligheter, ibland i nästan lika halsbrytande formuleringar som det värsta terrängpartiet:

"Det gäller att lära sig följa men likväl behärska skidorna i snabbaste fart i brant terräng förmedelst bromsning, under riktningförändringar i sidled, ävensom att med orubbad balans passera markens ojämnheter och hinder allt under växlande snö- och lutningsförhållanden. Härvid måste skidor, fötter, kropp och lemmar hållas, röras och föras på ett sätt som avsevärt avviker från vanorna i det dagliga livet."

Om man läser böckerna är det lätt att förstå författarnas fantastiska hangivenhet för skidåkning. De pedagogiska bilderna, som visar alla upptänkliga svängtekniker samt andra rörelser på skidor, är i sig en skatt och innebar säkert ett godigt arbete med dåtidens utrustning.

LEVER MED MINNEN -

Olle Rimfors har över 80 år på skidor bakom sig. En hisnande tanke.

Med en gammal mans brutna själma berättar han om sitt liv. De upplevelser skidåkingen skänkt honom är minnen han nu lever för. Sitt hus i Ullån i Åre byggde han själv för över 50

år sedan. På farstuvaksten står skidor uppstapade, både lång och slalom och en ny Rimforspulka, en present från tillverkaren. På väggarna inomhus sitter fotografier som visar flydda dagar. I bokhyllan och på golvet under finns skidböcker som är rariteter, bland annat Hannes Schneiders "Wunder der Schneeschuss" (1928), en bok som i början på 1930-talet inspirerade Rimfors och Bergman till att skaffa sig kunskaper som vi 60 år senare kan se skörden av.

Olle Rimfors var under 1950-talet sportchef i Riksgrensen och kanske är hans ansikte och skidårgärning mest känd för de flesta från den tiden. Men Storlien har också varit bas för hans, och Sigge Bergmans, arbete.

LÄRDE KUNGEN ÅKA

När nuvarande kungen, Carl XVI Gustav, var liten var det Olle som lärde honom stå på skidor i Storlien. Och likt en soldat i ledet formades hans, liksom många många andras skidkunskaper av officeren Rimfors.

- Kungen var en polkvasker på 67 år, berättar Olle. Han var intresserad och lärde sig åka på mitt kommando.

Så sent som 1999 hälsade kungen på hos Olle i Ullån i Åre. Ett liv med skidåkning. Ett långt liv vars absoluta höjdpunkter kanske är över, men som bjöd stunder att minnas.

- Det är tråkigt att vara ensam, men jag hade många vänner när jag åkte skidor.

Anders Edvinsson

Citat ur böcker skrivna av Olle Rimfors:

Om "Förflytning uppför".

"Om man från slät mark möter en långsamt stigande motlutning, betingar denna sålunda ingen annan ändring i löpsättet än att man genom ökad kraft i ben- och stavarbete söker neutralisera den minskade längden av fjällen, som naturligtvis blir gliden, om de framträdande krafterna förbli desamma som på slät mark."

Ur "Handbok i skidlöppning" (1931, Dyhölen, Rimfors)

Om "Språkdragor"

"Störtlopp har redan blivit känt inom vida kretsar av folk, och ordet kan knappast missförstås, det säger vad man vill uttrycka på ett rent av nervpirrande rakframtt sätt."

Ur "Handbok i skidlöppning, Slalom och störtlopp" (1935, Rimfors, Bergman)

Om "Färdkamrater och fjälldare"

Vid val av färdkamrater bör man eftersträva att få sådana, som äro en själv jämnbördiga i uthållighet och fjällvana. Gäller det en färd av allvarigare art, är det sålunda ett bestämt fel att medtaga någon, som kan förutses icke tåla påfrestningarna."

Ur "Handbok i skidlöppning" (1932 Dyhölen)